

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen tehtävänä on huolehtia ympäristön- ja luonnonsuojelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta sekä ympäristöterveydenhuollosta.

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskukseen sisältyy kolme palvelualueita: ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta. Lisäksi keskuksen sisältyy palvelualueiden yhteinen tukipalvelut -palveluyksikkö.

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen talousarvioesitys

Edellisen vuoteen nähden sitovuustasolla toimintamenot kasvavat 7 %. Lisäys näkyy 3,5 henkilötyövuoden kasvuna ja ulkoisten ostojen 17 tuhannen euron kasvuna. Vuosien 2026 ja 2027 taloussuunnitelman luvut seuraavat yleisen hintatason muutoksia.

	ksn2024	enn2024	tae2025	Muutos 2024-25	2026	2027
	[x1000 €]	[x1000 €]	[x1000 €]	[x1000 €]	[x1000 €]	[x1000 €]
Toimintatulot	7 323	6 800	8 120	797	8 127	8 255
Ympäristönsuojelu	100	100	220	120	100	100
Ympäristöterveydenhuolto	1 150	1 500	1 600	450	1 626	1 652
Rakennusvalvonta	6 073	5 200	6 300	227	6 401	6 503
Toimintamenot	11 506	11 506	12 328	822	12 504	12 685
Ympäristönsuojelu	2 636	2 246	2 419	-217	2 451	2 485
Henkilöstökulut	1 750	1 750	2 001	251	2 033	2 066
Ulkoiset ostot	886	496	418	-468	418	419
Ympäristöterveydenhuolto	2 423	2 423	2 660	237	2 697	2 736
Henkilöstökulut	2 093	2 093	2 307	214	2 344	2 382
Ulkoiset ostot	330	330	353	23	353	354
Rakennusvalvonta	3 204	3 204	3 307	103	3 358	3 410
Henkilöstökulut	3 084	3 084	3 165	81	3 216	3 267
Ulkoiset ostot	120	120	142	22	142	143
Tukipalvelut	3 243	3 633	3 942	699	3 998	4 054
Henkilöstökulut	1 394	1 394	1 597	203	1 623	1 648
Ulkoiset ostot	25	415	465	440	465	465
Sisäiset palvelut	1 824	1 824	1 880	56	1 910	1 941
Yhteensä						
Henkilöstökulut	8 321	8 321	9 070	749	9 216	9 363
Ulkoiset ostot	1 361	1 361	1 378	17	1 378	1 381
Sisäiset palvelut	1 824	1 824	1 880	56	1 910	1 941
Toimintakate	-4 183	-4 706	-4 208	-25	-4 377	-4 430

Haltian kuntaosuusmaksu (noin 390 tuhatta euroa) on siirtynyt ympäristönsuojelusta tukipalveluiden kustannuspaikalle, joka näkyy ko. kustannuspaikkojen ulkoisten ostojen muutoksissa. Ympäristönsuojelulle oli vuodelle 2024 kohdistettu erillinen 100 tuhannen euron määräraha kiireisimpien vesistöjen puhdistamiseen ja vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttamiseen, joka näkyy vähenemänä vuoden 2025 ulkoisten ostojen määrärahassa. Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksesta veloitettavat Espoon sisäiset kustannukset sisältyvät kaikki tukipalvelujen

toimintamenoihin. Tukipalvelujen kustannuspaikalla henkilöstökustannuksiin sisältyy myös keskuksen kokouspalkkion ja eläkemenojen tasausmaksu yhteensä 575 tuhatta euroa, missä on 100 tuhatta euroa korotusta vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan nähden.

TUKIPALVELUT PALVELUYKSIKKÖ

Tukipalvelut -palveluyksikkö vastaa ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen keskitetystä asiakaspalvelusta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista palveluista. Tukipalvelut palveluyksikkö tukee ja on osa keskuksen eri palvelualueiden prosesseja.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Tukipalvelut palveluyksikön tehtäviin kuuluvat mm. asiakaspalvelu ja erilaiset hallinnolliset palvelut sekä oikeudelliset palvelut. Tehtäviin kuuluvat myös lupa- ja valvontaprosesseihin sisältyvät tiedonhallinta-, rekisteri- ja arkistopalvelut sekä rakennusrasitteiden ja kiinteistöjen yhteisjärjestelypäätösten tekeminen. Lisäksi tehtäviin kuuluvat mm. Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamien hallinnollisten pakkokeinojen käyttäminen ja lupapäätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten käsittely. Tukipalvelujen asiakastyötä kehitetään koko keskuksen asiantuntijoiden työnteon sujuvuus huomioiden.

YMPÄRISTÖNSUOJELUN PALVELUALUE

Ympäristönsuojelun palvelualue toimii asiantuntijana ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, luonnon monimuotoisuutta ja vesiluontoa koskevissa asioissa ja tarjoaa luotettavaa ympäristötietoa kaupunkiorganisaatiolle, päättäjille ja asukkaille. Ympäristönsuojelu ehkäisee ympäristön pilaantumista sekä ohjeistaa yrityksiä ja muita espoolaisia toimijoita ympäristövalvonnassa. Palvelualue tarjoaa Villa Elfvikin ympäristökasvatuspalveluja. Ympäristönsuojelu vaikuttaa keskeisissä verkostoissa ja edistää ympäristöasioita yhdessä kumppanien kanssa.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ilmastotyössä ympäristönsuojelu edistää, seuraa ja raportoi ilmastonmuutoksen hillintätöiden ja sopeutumistoimien toteutumista, tuottaa hiilineutraaliustavoitteeseen ja ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä selvityksiä sekä koordinoi ilmastonmuutoksen vaikutuksia ehkäisevää ja lieventävää sopeutumistyötä.

Luonnon monimuotoisuutta ja vesiluontoa ympäristönsuojelu ylläpitää ja lisää siten, että se tuottaa monipuolisesti tietoa luonnosta ja ympäristöstä, toimii asiantuntijana kaupungin suunnitteluprosesseissa kuten kaavoituksessa, rakentamisessa, virkistysreittien suunnittelussa ja metsien hoidossa. Ympäristönsuojelu ylläpitää ja kehittää ympäristöpaikkatietoja. Ympäristönsuojelun suunnitelmallinen ohjelmatyö ja yhteistyöhankkeet tukevat luonnon- ja vesiensuojelua.

Ympäristönsuojelu ennaltaehkäisee ympäristöhaittoja luvituksen, päätösten, lausuntojen ja tiedottamisen keinoin. Ympäristönsuojelu tarjoaa asiantuntemusta ja ohjeistaa mm. melu-, vesi-, ja ilmanlaatuasioissa sekä ympäristövahinkotilanteissa.

Villa Elfvikin luontotalo tekee ympäristökasvatusta, edistää kestävästä elämäntapaa mm. luontokoulun, luontoretkien, luontopolkujen, perus- ja vaihtuvien näyttelyiden ja tapahtumien keinoin.

Ympäristönsuojelu kehittää toimintaansa strategian palvelutoiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja laatua koskevien tavoitteiden perusteella. Valvontaohjelma täydentää tuloskorttia.

Ympäristönsuojelun henkilöstö on moniammatillinen ja ikärakenteeltaan monipuolinen. Toimintaympäristön muutos ympäristöasioiden kiinnostaessa ja koskiessa yhä useampia toimijoita, ympäristöasiantuntemuksen lisääntynyt kysyntä, mm. tiiviissä kaupunkiympäristössä monimutkaistuneiden valvontatapausten ja runsastuneiden asiakasyhteydenottojen muodossa, ja jatkuvasti muuttuva ympäristölainsäädäntö edellyttävät työnkuvien kehittämistä joustaviksi ja monipuolisiksi sekä jatkuvaa asiantuntijaosaamisen ja sitä tukevan osaamisen kehittämistä.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvikelain, terveydensuojelulain sekä tupakka- ja lääkelain mukaisista, kunnalle säädetyistä valvontatehtävistä. Lisäksi ympäristöterveys huolehtii kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti, sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä sekä löytöeläinten hoidon järjestämisestä.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnassa korostetaan valtakunnallisesti ohjaus- ja neuvontatyön tärkeyttä varsinaisen tarkastustoiminnan lisäksi. Varautuminen on samoin valtakunnallisessa ohjauksessa noussut yhä vahvemmin esiin, ja tämä on tärkeä painopistealue omassa työssämme. Toisaalta palvelualueelle on kohdennettu myös uusia valtakunnallisia valvontavelvoitteita, kuten talousvesivalvonnassa Legionella-bakteerin esiintymisen seuranta vesijärjestelmissä. Myös elintarvikevalvonnan kohteissa tarkastustavoitteita on määrällisesti nostettu. Tehtävämäärän, samoin kuin toimijoiden lukumäärän kasvu lisää edelleen tarvetta työn priorisointiin ja toimintatapojen kehittämiseen työn sujuvoittamiseksi. Mm. sisäiset auditoinnit ja kuukausittainen tulosseuranta ohjaavat osaltaan toiminnan kehittämistä. Aktiivinen yhteistyö erityisesti uusmaalaisten valvontayksiköiden kanssa tarjoaa myös mahdollisuuksia uusien toimintamallien havaitsemiseen ja niiden hyödyntämiseen. Eläinlääkintähuollon osalta vuoden 2026 alussa muuttuva lainsäädäntö ohjaa tarkastelemaan uudelleen peruseläinlääkäripalvelujen tarjontaa.

RAKENNUSVALVONNAN PALVELUALUE

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonnan palvelualue huolehtii laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyistä viranomaistehtävistä.

Rakennusvalvonnan palvelualue valvoo rakennustoimintaa yleisen edun kannalta ja huolehtii osaltaan siitä, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakennusvalvonta vastaa mm. rakentamista koskevien lupahakemusten käsittelystä ja lupapäätöksistä, rakennustyön viranomaisvalvonnasta, rakennetun ympäristön kaupunkikuvan ohjauksesta ja valvonnasta sekä rakentamisen yleisestä

ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonta antaa muille toimialan keskuksille asiantuntija-apua osallistumalla asemakaavoituksen ja muiden kaupungin kannalta tärkeiden hankkeiden valmisteluun niiden kitkattoman etenemisen varmistamiseksi.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Rakennusvalvonnan toiminnassa keskitytään erityisesti uuden lainsäädännön mukanaan tuomiin vaatimuksiin. Rakentamislaki tulee pääosin voimaan 1.1.2025 ja kokonaisuudessaan 1.1.2026.

Toiminnassa varaudutaan korjausrakentamisen kasvuun sekä taantuman aikana patoutuneen uudisrakentamisen elpymisen mukanaan tuomaan lupahankkeiden määrän lisääntymiseen. Hankkeet ovat kaupunkirakenteen tiivistymisestä ja entistä tehokkaammasta rakentamisesta johtuen jatkuvasti vaativampia mikä aiheuttaa oman haasteensa henkilökunnan osaamisen kehittämislle.

Rakennuslupaprosessin kehittämistyötä jatketaan, rakentamislain mukana tulevat käsittelyaikavaatimukset huomioiden. Jatkossa keskitytään erityisesti tarkoituksenmukaiseen tarkkuuteen rakennuslupan liitteiden käsittelyssä. Myös hakijan tiedottaminen lupaprosessin kulusta erityisesti hakijan kannalta olennaisista lupaprosessin vaiheista on kehittämisen keskiössä. Kehitystoimien jalkauttaminen käytäntöön tehdään yhdessä koko henkilöstön kanssa.

Ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin haasteisiin liittyen rakentamisen ohjauksessa keskitytään erityisesti rakentamisen kestävyteen pitkällä aikavälillä. Keskeinen tavoite on rakenteiden rakennusfysikaalisen toimivuuden tarkastelu sekä korjausrakentamisessa että uudisrakennushankkeissa. Hulevesien hallintaan sekä kosteus- ja homevaurioiden estämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Osaamista parannetaan rakennuksen vähähiilisyteen ja vähähiilisen rakentamisen ohjaukseen liittyen. Rakennusvalvonnassa seurataan mm. rakennusten energiatehokkuuden kehittymistä sekä pyritään asiakaspalvelun, neuvonnan ja ulkoisen tiedottamisen parantamiseen.

Tietomallipohjainen lupakäsittely tulee uutena toimintamallina uuden rakentamislain myötä ja se edellyttää rakennusvalvonnan prosessien ja osaamisen kehittämistä sekä koko henkilöstön kouluttautumista. Sähköistä lupa-asiointia kehitetään edelleen ja osallistutaan uudistuvan rakennusvalvonnan sähköisen asiointijärjestelmän kehitystyöhön toimittajan kanssa. Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointia tehostetaan.

Yhteistyötä pääkaupunkiseudun ja muiden suurimpien kuntien rakennusvalvontojen kanssa jatketaan ohjeiden ja toimintatapojen yhtenäistämiseksi ja yhteisten koulutustilaisuuksien järjestämiseksi. Osallistutaan aktiivisesti yhteisten tulkinta- ja ohjekorttien laadintaan ja tehdään tiivistä yhteistyötä Topten-kaupunkien ja PKS-alueen rakennusvalvontojen, ympäristöministeriön ja muiden keskeisten rakennusalan toimijoiden kanssa.

Palvelujen saatavuuden parantamista jatketaan kehittämällä alueellista toimintamallia. Osaamisen kehittämistä ja ylläpitämistä tuetaan lisäämällä henkilöstön verkostoitumista ja koulutuksiin osallistumista sekä jakamalla osaamista keskuksen sisällä.

Palautetta rakennusvalvonnan toiminnasta ja sen kehittämisestä kerätään jatkuvalla palautekyselyllä, joka lähetetään viikoittain lupapäätöksen saaneille ja valmistuneiden hankkeiden osallisille.

Tavoitteena on edelleen kehittää joustavaa ja vuorovaikutteista työkuultuuria, jossa arvostetaan yhteistyötaitoja, osaamista ja uudistumiskykyä. Rekrytoinnilla pyritään turvaamaan tulevaisuuden palvelujen, rakentamisen uusien määräysten ja erityiskohteiden vaatima

henkilöstö.